KINNITATUD
Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu
01.11.2023 otsusega nr 29
VIIMATI MUUDETUD
09.04.2025 otsusega nr 33

Eesti Masinatööstuse Liidu
KUTSE ANDMISE KORD
Mehaanika ja metallitöö kutsetele

1 ÜLDOSA

1.1 Kutse andmise kord (edaspidi kord) reguleerib järgmiste kutsete ja osakutsete andmise korraldamist:
1) Lehtmetalli laserlõikepingi operaator, tase 4;
2) Lehtmetalli painutuspingi operaator, tase 4;
3) Lehtmetalli plasma- ja gaasilõikepingi operaator, tase 4;
4) Keevitaja, tase 3;
5) Keevitaja, tase 4; Osakutsed:
käsikaarkeevitaja, tase 4;
poolautomaatkeevitaja, tase 4;
TIG-keevitaja, tase 4
6) Keevitaja, tase 5;
7) Koostelukksepp, tase 4, kutse andmine jätkub kutseõppe lõpetajatele kuni 31.08.2026;
8) Metalltoodete koostaja, tase 3;
9) Metalltoodete koostaja, tase 4;
10) Mehhatroonik, tase 4, kutse andmine jätkub kutseõppe lõpetajatele kuni 31.08.2028;
11) CNC metallilõikepingi operaator, tase 4;
12) CNC metallilõikepingi operaator-seadistaja, tase 5;
13) Roboti operaator, tase 4;
14) Robotitehnik, tase 5.

1.2 Iga kutse kompetentsusnõuded on kehtestatud vastavas kutsestandardis. Kompetentsuse hindamise positiivse tulemusena väljastatakse kutsetunnistus.

1.3 Kutse taotlemine ja tõendamine, sh taastõendamine, on taotlejale tasuline (vastavalt kutseseaduse § 17 lõikele 2), tasu suuruse kalkuleerib kutse andja ja kinnitab Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu (edaspidi kutsenõukogu).

1.4 Korra ja selle muudatused kinnitab kutsenõukogu ning need jõustuvad kutsenõukogu koosolekule järgneval kutse andmise väljakuulutamisel (v.a kutsekomisjoni koosseisu muudatused, mis jõustuvad kutsenõukogu otsuse tegemise hetkest).

2 KUTSE TAOTLEMISE JA TAASTÕENDAMISE EELTINGIMUSED JA ESITATAVAD DOKUMENDID

2.1 Kutse taotlemise eeltingimused.

2.1.1 Töömaailma taotlejale:

2.1.1.1 Kutse:
keevitaja, tase 3;
koostelukksepp, tase 3;
Metalltoodete koostaja, tase 3;
taotlemise eeltingimus on erialane töökogemus.

2.1.1.2 Kutse:

lehtmetalli laserlõikepingi operaator, tase 4;
lehtmetalli painutuspingi operaator, tase 4;
lehtmetalli plasma- ja gaasilõikepingi operaator, tase 4;
CNC metallilõikepingi operaator, tase 4;
metallilõikepinkidel töötaja, tase 4;
keevitaja, tase 4;
käsikaarkeevitaja, tase 4 osakutse;
poolautomaatkeevitaja, tase 4 osakutse;
TIG keevitaja, tase 4 osakutse;
roboti operaator, tase 4;
koostelukksepp, tase 4
metalltoodete koostaja, tase 4
taotlemise eeltingimus on pidev erialane töökogemus.

2.1.1.3 Kutse mehhatroonik, tase 4 kutse taotlemise kvalifikatsiooninõuded on kirjeldatud kutsestandardis.

2.1.1.4. Kutse:

CNC metallilõikepingi operaator-seadistaja, tase 5;
koostelukksepp, tase 5;
robotitehnik, tase 5
keevitaja, tase 5
taotlemise eeltingimused on:

a) vähemalt keskharidus;
b) pidev erialane töökogemus, sh juhendamise kogemus ja kutsenõuetele vastav/kutsenõuetega seotud enesetäiendamine viimase 3 aasta jooksul.

2.1.2 Kutseõppe tasemeõppe lõpetajale on taotlemise eeltingimus täies mahus läbitud vastava eriala tasemeõppe õppekava.

2.2 Kutse taotlemiseks esitatavad dokumendid:

2.2.1 Töömaailma kutsete taotlemiseks esitatavad dokumendid:

3. ja 4. taseme kutsete taotlemisel:

a) avaldus (kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis);
b) isikut tõendava dokumendi (pass, ID-kaart või juhiluba) koopia;
c) haridust tõendava dokumendi koopia;
d) erialast töökogemust tõendav tööalase tegevuse kirjeldus;
e) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.

5. taseme kutsete taotlemisel:

a) avaldus (kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis);
b) isikut tõendava dokumendi (pass, ID-kaart või juhiluba) koopia;
c) keskharidust tõendava dokumendi koopia;
d) kutsealase täiendkoolituse või -kursuse läbimist tõendavate dokumentide koopiad;
e) erialast töökogemust ja enesetäiendamist tõendav tööalase tegevuse kirjeldus koos enesehinnanguga;
f) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.

2.2.2 Kutseõppe tasemeõppe lõpetajale:

Kutseõppe tasemeõppe lõpetajate kutseeksamile registreerimiseks esitab kutseõppeasutus koondavalduse vastava eriala tasemeõppe õppekava täies mahus läbinud õppurite kohta. Koondavaldusel märgitakse vähemalt järgmised andmed: taotleja ees- ja perenimi, isikukood, eksami keel, isikuandmete avalikustamine kutseregistris (jah/ei), paberkandjal kutsetunnistus (jah/ei), e-posti aadress, taotleja allkiri.

2.3 Kutsete taastõendamise eeltingimused:

1) taotlejale eelnevalt väljastatud taastõendatava kutse või osakutse kutsetunnistus, mille kehtivusaja lõppemisest ei ole taastõendamise hetkeks möödas rohkem kui 1 aasta;
2) erialane töökogemus;
3) erialane kutsenõuetele vastav/kutsenõuetega seotud enesetäiendamine (täiendkoolituste läbimine vm).

2.4 Kutsete taastõendamiseks esitatavad dokumendid:
1) avaldus (kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis);
2) isikut tõendava dokumendi (pass, ID-kaart või juhiluba) koopia;
3) täiendkoolitust tõendavate dokumentide koopia(d);
4) kutsealase tegevuse kirjeldus;
5) maksekorraldus või muu kinnitus kutse andmisega seotud kulude tasumise kohta.

2.5 Varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamine.
1) Kutsekomisjon võib kutse andmise eeltingimustele vastavuse arvestamisel ja kompetentside hindamisel rakendada varasemate õpingute ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) põhimõtteid. VÕTA korra olemasolul viidata selle asukohale kutse andja kodulehel.
2) Kutsekomisjon võib kutse andmise eeltingimustele vastavuse arvestamisel ja kompetentside hindamisel võtta arvesse kehtiva ISO sertifikaatide olemasolu. Sellisel juhul taotleja vabastatakse praktilise töö tegemisest.

2.6 Kõik kutse taotlemiseks vajalikud dokumendivormid ning nõuded dokumentidele on leitavad kutse andja veebilehel www.emliit.ee

2.7 Taotlemise dokumente menetletakse haldusmenetluse seaduse sätetele vastavalt, arvestades korrast tulenevaid täpsustavaid tingimusi.

2.8 Kutsevõistlusel (NOOR MEISTER) maksimumpunktiarvestusest vähemalt 60% kogunud taotlejale võib kutsekomisjoni otsusega anda vastava taseme kutse.

3 TAOTLEJA KOMPETENTSUSE HINDAMINE

3.1 Kompetentside hindamise meetodid kutse esmataotlemisel:

3. ja 4. taseme kutsete hindamismeetodid on:
1) kirjalik teadmiste test;
2) praktiline proovitöö;
3) vestlus (vastavalt vajadusele).

5. taseme kutsete hindamismeetodid on
1) kirjalik teadmiste test;
2) praktiline proovitöö või taotleja eneseanalüüs tööalase tegevuse kirjelduse alusel;
3) vestlus.

3.2 Kompetentsuse hindamise meetodid kutse taastõendamisel

3-5. taseme kutsete hindamismeetodid
1) eneseanalüüs (erialast töökogemust ja enesetäiendamist tõendav tööalase tegevuse kirjeldus koos enesehinnanguga);
2) vestlus (vastavalt vajadusele).

3.3 Kutseõppe lõpetamisel sooritatava kutseeksami vorm on kompetentside vastavuse hindamine kutsestandardi nõuetele, mille puhul kutse taotleja tõendab teadmisi, oskusi ja hoiakuid nii suuliselt või kirjalikult kui ka praktiliselt. Kombineeritud eksam koosneb seega nii teoreetilisest kui ka praktilisest eksami osast:

Teoreetiline eksam on kompetentside vastavuse hindamine kutsestandardi nõuetele, mille puhul kutse taotleja tõendab teadmisi, oskusi ja hoiakuid suuliselt või kirjalikult, kasutades paberit ja kirjutusvahendit või arvutit, st materjalikulu puudub. Hindamismeetoditeks võivad olla näiteks valik- või vabavastustega struktureeritud kirjalik töö, intervjuu, eneseanalüüs, portfoolio, aruanne, esitlus jmt meetodid.

Praktiline eksam on kompetentside vastavuse hindamine kutsestandardi nõuetele, mille puhul kutse taotleja tõendab teadmisi, oskusi ja hoiakuid praktiliselt, kasutades erinevaid töö- ja abivahendeid ning materjale, mis on soetatud kutseeksami läbiviimiseks ja mida hiljem ei ole võimalik kasutada. Hindamismeetoditeks võivad olla näiteks proovitöö ja oskuste ettenäitamine kasutades eelnimetatud vahendeid ja materjale jmt meetodid.

3.4 Kutseõppe tasemeõppe lõpetajatel on õigus teha eksam selle standardiversiooni alusel, mille alusel on koostatud õppekava, mille õppija on läbinud.

4 KUTSE ANDMISE VÄLJAKUULUTAMINE

4.1 KA kuulutab kutse andmise välja vähemalt 1 kord aastas.

4.2 KA loob oma kodulehel kataloogi „Kutse andmine“, kus avalikustab ajakohase teabe:

1) avalduste ja dokumentide vastuvõtu koha ja tähtajad ning esitamise viisid;
2) hindamiste toimumise ajad;
3) tasu suuruse kutse andmisega seotud kulude katteks;
4) muu kutse andmise korraldust ning tingimusi puudutava teave.

5 KUTSE ANDMISE OTSUSTAMINE JA KUTSETUNNISTUSE VÄLJASTAMINE

5.1 Kutsekomisjon teeb kutse andmise või mitteandmise otsuse hindamistulemuste põhjal iga taotleja kohta eraldi.

5.2 KA teatab otsusest taotlejale. Kutse mitteandmise otsust põhjendatakse kirjalikult.

5.3 Taotlejal on õigus esitada kaebus hindamisprotsessi ja -tulemuse kohta kutsekomisjonile.

5.4 Taotlejal on õigus vaidlustada kutsekomisjoni otsus kutset taotlevale isikule kutse andmise või andmata jätmise kohta haldusmenetluse seaduses sätestatud tingimustel ja korras vaide esitamisega kutse andjale või kaebusega halduskohtusse halduskohtumenetluse seaduse alusel.

5.5 Taotlejal on õigus kutsekomisjoni vaideotsus edasi kaevata halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras halduskohtusse.

5.6 Kutse andja sisestab kutse taotleja ees- ja perekonnanime ning isikukoodi, selle puudumisel sünniaja, kutsetunnistuse väljaandja, antud kutse ja kutsetaseme ning kehtivusaja alguse ja lõpu kutseregistrisse 10 tööpäeva jooksul, arvates kutseregistrisse kande tegemise aluseks oleva otsuse tegemisest. Trükitud kutsetunnistused väljastab kutse andjale Kutsekoda.

5.7 Paberkandjal kutsetunnistuse väljastab kutse saanud isikule tema taotlusel kutse andja. Kutse andja väljastab kutsetunnistuse 30 päeva jooksul pärast kutse andmise otsuse vastuvõtmist.

5.8 Kutse andjal on kutsekomisjoni ettepanekul õigus tunnistada kutsetunnistus kehtetuks, kui:

1) kutsetunnistus on saadud pettuse teel;
2) kutsetunnistus on välja antud võltsitud või valeandmeid sisaldava dokumendi alusel;
3) kutset omava isiku tegevus ei vasta kutsestandardiga sätestatud normidele.

5.9 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel peab kutsekomisjon andma isikule võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamuse ja vastuväited. Kutsekomisjon võib kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel tugineda kolmandate isikute (nt aukohus) seisukohtadele jne.

5.10 Kutsetunnistuse kehtetuks tunnistamisel kustutatakse see kutseregistrist ning KA teatab otsusest asjaomasele isikule tähtkirjaga ja avaldab sellekohase kuulutuse Ametlikes Teadaannetes (http://www.ametlikudteadaanded.ee/).

5.11 Kutsetunnistuse omanik võib taotleda kutsetunnistuse duplikaadi väljaandmist kutseregistri volitatud töötlejalt.

6 KUTSETUNNISTUSE KEHTIVUSAEG

Kutsetunnistuse kehtivusaja alguse otsustab kutsekomisjon.
Mehaanika ja metallitöö kutsete kutsetunnistused on tähtajatud.

7 KUTSEKOMISJON

7.1 Kutse andja moodustab kutse andmise erapooletuse tagamiseks kutsekomisjoni. Kutsekomisjoni volitused kehtivad kutse andja kutse andmise õiguse kehtivuse lõppemiseni. Kutsekomisjon töötab välja kutsekomisjoni töökorra. Kutsekomisjon lähtub oma töös kutseseadusest, kutse andmise korrast ja kutsekomisjoni töökorrast, kutsestandardist jm. kutse andja kehtestatud juhenditest. Kutsekomisjoni tööd korraldab kutse andja.

7.2 Kutsekomisjoni koosseis
Kutsekomisjoni koosseisu kuuluvad:
1) Tööandjad:
Rain Johanson, Eesti Kraanavabrik OÜ
Priit Lind, BLRT Masinatehas OÜ
Tanel Haak, QTH OÜ
2) Töötajad/spetsialistid:
Andri Haran, Eesti Masinatööstuse Liit
Andrei Veršinin, Radius Machining OÜ
3) Koolitajad:
Eduard Brindfeldt, Tallinna Tööstushariduskeskus

7.3 Nõuded kutsekomisjoni liikmetele:
1) Kutsekomisjoni liige peab omama ülevaadet kutsesüsteemist;
2) Kutsekomisjoni liige peab omama ülevaadet mehaanika ja metallitöö (tootmise ja töötlemise) valdkonnast;
3) Kutsekomisjoni liige peab tegutsema erapooletult.

8 HINDAMISKOMISJON

8.1 Kutsekomisjon moodustab kutse taotleja kompetentsuse hindamiseks hindamiskomisjon(id). Hindamiskomisjon koosneb vähemalt kolmest liikmest. Hindamiskomisjoni(de) liikmete kompetentsus peab kogumis vastama järgmistele nõuetele:
1) kutsealane kompetentsus;
2) kutsesüsteemialane kompetentsus;
3) hindamisalane kompetentsus;
4) töökeskkonna- ja tööohutuse alane kompetentsus.
8.2 Hindamiskomisjoni liikmed peavad olema sobivate isikuomaduste ja hoiakutega ning tegutsema erapooletult.

9 KUTSE ANDMISE DOKUMENTEERIMINE JA DOKUMENTIDE SÄILITAMINE

Kutse andja dokumenteerib kutse andmisega seotud tegevuse Kutsekoja välja töötatud dokumendivormide järgi ja määratud ulatuses ning dokumente säilitatakse Kutsekoja kinnitatud dokumentide säilitamise korras sätestatud aja jooksul, kui õigusaktides ei ole tähtaegu sätestatud.